

Analyse-opgaven på SDU - 2013

I denne prøve skal du analysere og vurdere en problematik, der omhandler journalistikkens virke, og du skal demonstrere, at du ikke alene kan analysere og reflektere over problematikken, men også kan udtrykke egne vurderinger og holdninger til sagen. Det subjektive er med andre ord vigtigt her.

I år sætter vi særligt fokus på forholdet mellem journalister og politikere, og vedlagt denne opgavebeskrivelse er en række tekster (også nævnt nedenfor), som du skal tage afsæt i, når du skriver en lederartikel om emnet. Svarende til, hvad massevis af danske dagblade gør hver dag.

Du bestemmer selv, hvad du vil fokusere på i din avisleder, så længe din analyse tager afsæt i et eller flere elementer af det vedlagte materiale. Udover det vedlagte materiale er du også meget velkommen til selv at bruge egen viden fra andre sammenhænge, egne erfaringer mv.

Du skriver i dette tilfælde selv din lederartikel så kort eller langt, som du synes, at det er relevant, men for en god ordens skyld skal det bemærkes, at dette også er en test på tid, en test af dine evner til at fokusere på det væsentlige og en test af dine evner til at kommunikere overbevisende.

Det betyder, at de færreste – hvis overhovedet nogen – på den afsatte tid vil kunne komme omkring alle de relevante og interessante aspekter i materialet og om problemstillingen. Udvælg derfor gerne, hvad du selv synes er allermest interessant og formidlingsmæssigt relevant.

Det vedlagte materiale rummer:

Tekst 1 -

Kronik fra Berlingske (15.2.2013): ”Grundlæggende demokratiske værdier er truet” af Ebbe Dal, adm. direktør i Danske Medier og Christian Kierkegaard, journalistisk direktør i Danske Medier. Danske Medier er en brancheorganisation, der repræsenterer størstedelen af arbejdsgiversiden i den danske medieverden (private, kommercielle medier – altså ikke DR, TV2 mv.)

Tekst 2 -

Artikel i Ekstra Bladet (20.2.2013): ”Ekstra Bladet-journalist smidt ud af Borgen” af journalist David Andersen.

Tekst 3 -

Opinion fra Journalisten.dk (22.2.2013): ”'Forbrydelsen' på Borgen” af Lars Werge, næstformand i Dansk Journalistforbund. Forbundet organiserer størstedelen af alle journalister, der arbejder ved danske medier.

Tekst 4 -

Opinion i AHAheder.dk (25.3.2013): ”Det tjener ikke demokratiet, at journalister bøjer af” af Poul Madsen, ansv. chefredaktør for Ekstra Bladet og medlem af Journalistikkens Tænketank, som er nedsat af AHAheder.dk – månedsmagasinet om journalistisk udvikling.

Tekst 5 -

Leder i AHAheder.dk (25.3.2013): ”Christiansborgmiljøet” af Agnete Finnemann Scheel, medlem af redaktionsledelsen.

Tekst 6 -

Kommentar til marts-lederen i AHAheder.dk – månedsmagasinet om journalistisk udvikling (25.3.2013): ”Christiansborgmiljøet” af Jens Ringberg, DR Christiansborg.

Tekst 7 -

Kronik fra Berlingske (25.2.2013): ”Danser danske politikere og journalister for tæt?” af professor, ph.d. Erik Albæk, adjunkt, ph.d. Arjen van Dalen og adjunkt, ph.d. Morten Skovsgaard fra Center for Journalistik, SDU.

Tekst 1 -

Grundlæggende demokratiske værdier er truet

Danske politikere er med rette meget kritiske, når demokratiet trædes under fode i andre lande. Vi må stærkt opfordre til, at den samme kritiske holdning rettes mod udviklingen i vores eget land. En ny offentlighedslov vil lukke lovgivningsarbejdet for pressen.

Af Ebbe Dal og Christian Kierkegaard

Et afgørende kendetegn for et demokrati er, at borgerne inddrages i den politiske beslutningsproces – og at beslutningen ikke træffes uden en forudgående offentlig debat. Det er principper, som de seneste årtier er blevet udfordret af skiftende regeringer, og som alle de såkaldte regeringsbærende partier nu er enige om at ville angribe gennem forslaget til en ny offentlighedslov, som netop er fremsat af justitsministeren i Folketinget, men hvis indhold reelt ikke er til debat.

Forslaget lægger op til at bryde med tredelingen af magten mellem den dømmende, den lovgivende og den udøvende magt. Det var den franske politiske tænker, baron de Montesquieu, der i 1748 i et oprør mod den franske enevælde udviklede tanker om magtens tredeling, og det var disse ideer, som ligger bag den amerikanske forfatning fra 1779 og en række europæiske forfatninger efter revolutioner i det 19. århundrede.

Det er tankevækkende, at et stort flertal i det danske folketing mere end 250 år senere vil gennemføre en lovgivning, som antaster magtens tredeling. Det sker i forslaget til ny offentlighedslov § 27, hvor flertallet lægger op til at undtage dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende proces, fra offentlighed.

Indgrebet rammer ekstra hårdt, fordi de reelle politiske beslutninger i stadig højere grad træffes ved forhandlinger mellem ministre, ordførere og ofte med deltagelse af embedsmænd, før forslag fremsættes i Folketinget. Her færdigforhandles forslag i lukkede og ofte hemmelige møder uden, at offentligheden får indsigt heri. Hvis der i dag udleveres dokumenter – og det gør der sjældent – har offentligheden via den gældende offentlighedslov indsigt heri.

Muligheden for at holde sådanne forhandlinger hemmelige blev for et par år siden lettet ved, at Folketinget ved et hasteindgreb besluttede at undtage blandt andet ministres kalendere fra aktindsigt. Behandlingen af den nye offentlighedslov er et godt eksempel på denne lukkede proces. Uden at offentligheden var forberedt, meddelte regeringen og Venstre og Konservative i oktober, at nu var der indgået en aftale om en ny offentlighedslov, og ordførerne for de fem partier har ikke lagt skjul på, at aftalen ikke står til at ændre – uanset hvilke argumenter der fremkommer under forslagens behandling i Folketinget. Tidligere var det hovedreglen, at regeringen fremsatte lovforslag uden, at de i detaljer var forhandlet på plads inden. Herefter kom forslaget til en førstebehandling, hvor alle partier fremlagde deres holdning til forslaget, og forslag kom i udvalg, hvor der blev stillet opklarende spørgsmål. Først herefter startede de reelle politiske drøftelser med henblik på at skaffe flertal for forslaget. Det var en proces, som borgerne kunne følge – og som gjorde, at mediernes fokus var på processen på Christiansborg.

Den udbredte praksis i dag med at handle et forslag politisk af inden et det fremsættes, sætter hele

ideen med den demokratiske proces ud af spillet. Demokrati handler om borgernes inddragelse – og derfor er det god skik, at alle lovforslag kommer til høring, inden de fremsættes. Det er ikke sket omkring fremsættelse af offentlighedsloven, selv om forslaget er ændret siden, det første gang blev fremsat under VK-regeringen. Der er en forespørgsel i Folketinget på onsdag.

Det er fastslået i Grundloven, at alle lovforslag skal gennem tre behandlinger i Folketinget, og at forslagene skal grundigt behandles i udvalg, hvor borgerne kan komme til orde enten ved selv at møde op eller ved at henvende sig til udvalget. Og ideen bag denne proces er, at et forslag skal belyses grundigt, hvorefter den politiske drøftelse finder sted – forlig indgås – ændringsforslag stilles – og forslag kommer til endelig afstemning.

Det er en proces, som er blevet stadig mere åben gennem offentlige samråd i udvalg, nem adgang for borgerne via nettet og en særdeles informativ hjemmeside fra Folketinget til alle dokumenter sendt mellem udvalg og minister. Det er en åbenhed, som er mønsterværdig – men som helt mister sin værdi, når de politiske beslutninger træffes, før lovforslaget fremsættes. Det må bekymre enhver, som sætter demokratiet højt at se, hvordan den lovgivende magt, Folketinget, reelt er blevet sat ud af spillet, og magten flyttes fra Christiansborg til hulemøder i ministerierne.

Forslaget til ny offentlighedslov cementerer de seneste års udvikling og giver ministrene endnu større muligheder for at afhandle forslag, før de kommer i Folketinget. De kan nu udveksle dokumenter, svare på spørgsmål fra ordførere m.m. under den uformelle proces, før et lovforslag fremsættes – uden at offentligheden får indblik heri.

Danske politikere er med rette meget kritiske, når demokratiet trædes under fode i andre lande. Vi må stærkt opfordre til, at den samme kritiske holdning rettes mod udviklingen i vores eget land. Tankevækkende er det, at Europaudvalgets medlemmer kræver mere åbenhed om EU-lovgivningen og har stillet krav om at få samme indsigt som parlamentarikere i andre EU-lande. Det gælder også medlemmer fra de partier, der samtidig vil reducere offentlighedens indsigt i den politiske beslutningsproces herhjemme.

Der er tid endnu for at give danske borgere indsigt i dansk lovgivning, da den formelle vedtagelse af offentlighedsloven ikke er sket. Ved at fjerne bestemmelsen om at hemmeligholde alle dokumenter mellem ministre og folketingsmedlemmer om lovgivning eller anden tilsvarende proces kan de regeringsbærende partier vise, at de tager demokratiet alvorligt, og at de lytter til offentligheden i den politiske proces.

Tekst 2 -

Ekstra Bladet-journalist smidt ud af Borgen

Et enigt præsidium har valgt at give en journalist fra Ekstra Bladet seks måneders karantæne pga. en konfrontation med Lars Barfoed på Christiansborgs gange

Af David Andersen

Journalist Martin Olsen og fotograf Anthon Unger fra Ekstra Bladet har fået seks måneders karantæne fra Christiansborg. Det meddeler Folketingets formand Mogens Lykketoft efter et møde i Folketingets præsidium på baggrund af en klage fra bl.a. et medlem af Venstre, efter Ekstra Bladet konfronterede den konservative partiformand Lars Barfoed med sagen om hans bolig på Frederiksberg.

Karantænen kommer efter de to Ekstra Bladet-ansatte spurgte den konservative formand Lars Barfoed kritiske spørgsmål om hans lejlighed på Frederiksberg, som han har fået tildelt uden at stå på venteliste. Barfoed nægtede at besvare spørgsmålene, som blev stillet på en kontorgang på Christiansborg, og lukkede sig til sidst inde på et kontor. Konfrontationen varede i alt 36 sekunder.

- Vi har fundet det nødvendigt at statuere et eksempel, siger formand Mogens Lykketoft.

Folketingets præsidium har valgt at tolke regler fra 2011, hvori der bl.a. står: 'Det journalistiske arbejde må ikke hindre medlemmers eller ansattes muligheder for at bevæge sig i huset. Af samme grund må der ikke i Folketinget opstå paparazzilignende tilstande, hvor fotografer eller journalister "jagter" politikere eller andre, som har tilkendegivet, at de ikke ønsker at deltage i interview eller film- eller fotooptagelser. Ved optagelser skal i øvrigt reglerne om god presseskik iagttages.'

- Det er vigtigt at understrege, at medierne er gæster på Christiansborg. Der er ingen tvivl i præsidiet om, at reglerne er blevet brudt. Det har vi selv kunnet læse i Ekstra Bladet, siger Mogens Lykketoft.

- Hvis pressen ikke kan opføre sig i henhold til reglerne, kan der komme indskrænkninger, og det synes jeg, Ekstra Bladet skulle have tænkt over i forvejen, siger han.

Reglerne blev indført efter klager fra flere politikere over pressens fremfærd i sagerne om bl.a. Lene Espersen og Henriette Kjær. Adspurgt om, hvor mange gange man må stille en politiker et spørgsmål, før man får karantæne, kan Mogens Lykketoft ikke give et præcist svar:

- Det kommer an på formen, lyder det fra Folketingets formand.

Tekst 3 -

'Forbrydelsen' på Borgen

En ung journalist og en fotograf fra Ekstra Bladet er i dag blevet udelukket fra Presselogen på Christiansborg i 6 måneder

Af Lars Werge

En ung journalist og en fotograf fra Ekstra Bladet er i dag blevet udelukket fra Presselogen på Christiansborg i 6 måneder. Årsag: De har lavet et interview med Lars Barfoed om skilsmisse- og lejlighedssagen. Konkrete spørgsmål i en konkret sag. Det er en naturlig journalistisk disciplin. Eller rettere: De har *forsøgt* at lave et interview. Som det fremgår, var det et kort forsøg.

Lars Barfoed ønskede ikke at svare. Han ville til gengæld fortælle til Folketingets formand, at journalisten stillede ham spørgsmål, kan man forstå af båndoptagelsen. Det falder alt for godt i tråd med en kedelig udvikling, hvor politikerne opfatter sig selv som jaget vildt. Beskyddningen af dem kommer fra højre og venstre, og de kan ikke gå i fred for anklager, mistænkeliggørelse og snavs fra journalisternes side.

Ikke sandt? Billedet er velkendt, og onsdag blev det skåret ud i pap, da først Socialdemokraternes Henrik Sass Larsen og Venstres Preben Bang Henriksen klagede til Folketingets præsidium over Ekstra Bladets behandling af de konservatives Lars Barfoed, og hvor siden de Radikales Jeppe Mikkelsen i MetroXPress skrev en klumme om, hvordan journalisterne bruger 'Ingen kommentarer' i urimelig grad. For så at blive toppet af aftenens bortvisning af en journalist.

I særdeleshed på Christiansborg indgår journalister og kilder i en symbiose. Kontorer for politikere, administrative medarbejdere og journalister ligger næsten side om side, og de spiser i samme kantine. Med mellemrum spidser journalisterne så pennen. Skriver den kritiske historie. Søger svar på spørgsmål, der ikke nødvendigvis er sjove at stille en kilde, man sad og fik kaffe med i formiddags. Eller afslører snyd og humbug hos det selvsamme firma, der sendte dem en æske chokolade til jul.

Det er journalistikken i en nøddeskal. Man kan sagtens diskutere, om forholdet mellem journalister og kilder i visse sammenhænge er for tæt, og der vil ofte kunne findes eksempler på, at praksis med fordel kan få et service-eftersyn. Men man kan ikke diskutere, at mediernes opgave ikke er at være dikkende lammehaler på kildernes udstillingsmodeller.

Man kan ikke diskutere, at mediernes opgave ikke er kun at stille de behagelige spørgsmål, eller kun at afvente en udmelding fra partiernes sekretariater om, at politikerne ingen kommentarer har. At politikerne så vælger at protestere til præsidiumet på baggrund af en sag, hvor det må anses for fuldt relevant for en journalist at stille en toneangivende og indflydelsesrig partileder opfølgende spørgsmål i en aktuel sag, er klynk og ynke.

Men at Folketingets præsidium vælger at give politikerne medløb på, at en sekvens på mindre end 40 sekunder skulle være nok til at give eksklusion fra 'Borgen', er ikke blot overraskende.

Det er en overreaktion og en straf, der ganske enkelt ikke kan siges at stå mål med 'forbrydelsen'

Tekst 4 -

Det tjener ikke demokratiet, at journalister bøjer af

Af Poul Madsen

Det mest overraskende er sådan set, at samtlige danske journalister stadig arbejder på Christiansborg, som om intet var hændt. Det er ellers kun godt en måned siden, Folketingets Præsidium brød alle normer og gav to Ekstra Blads-journalister karantæne, så de ikke kan passe deres arbejde i 6 måneder. Journalisterne havde efter Præsidiets mening bedrevet 'Paparazzi-lignende forfølgelse' af den konservative partiformand, Lars Barfoed.

Som mange andre undrer kommentator Christian Vangsø Bentsen sig. For nylig skrev han lettere sarkastisk i en kronik i Weekendavisen: »Folketingets medlemmer giver karantæne til journalister, der forsøger at belyse hyklerisk adfærd. Selvfølgelig går den fjerde statsmagt i offensiven, og alle journalister trækkes omgående ud af Christiansborg som modtræk. Ikke sandt?«

Men den fjerde statsmagt blev. Kaffen var åbenbart for god og lokalerne dejligt varme. Det var simpelthen stadig for behageligt at være så tæt på magten og føle sig som en del af den. Og journalisternes redaktører bakker fuldt og helt op om karantænen. De tre store morgenavisers chefredaktører har alle tilkendegivet, at de synes, karantænen er helt i orden.

»Nu måtte der statueres et eksempel.« For hvad? For at stille kritiske spørgsmål? Lisbeth Knudsen gik så vidt som til at sige, at det hele bare handlede om 'Poul Madsen og Ekstra Bladets sædvanlige forsøg på selviscenesættelse'. Nej, det gjorde det ikke, fru Knudsen. Det handlede om at agere som den fjerde statsmagt, at kontrollere magten og ikke bare logre for den. Måske skyldes hele medløberiet, at journalisterne og deres redaktører ikke mere kan genkende en rigtig journalist.

På sin Facebook langer forfatteren Morten Sabroe kraftigt ud efter hele standen. Anledningen er, at en række 'kollegaer' har givet Martin Krasnik tommelfingeren nedad på Facebook for at gå for hårdt til Lars Hedegaard i DR2s Deadline. Det får Sabroe til at fare i flint: »Specielt de, der beskæftiger sig med politik, har siden Anders Fogh Rasmussens tid som statsminister været en ynkværdig parodi på en presse. De må sandelig meget undskylde, at jeg stillede det spørgsmål hr. statsminister, det skal aldrig ske igen.«

Det er den "retstilstand", Knudsen, Mikkelsen og Lidegaard medvirker til at stadfæste på Christiansborg ved at acceptere karantænen til Ekstra Bladets journalister. Fakta i "karantænesagen" er ellers overvældende. Men de højtærede redaktører og medlemmer af Folketingets Præsidium nægter at se fakta. Fakta ødelægges ganske enkelt den "retfærdige" sag om at "statuere et eksempel".

Første faktum er, at det ikke var "paparazzi-lignende metoder." Paparazzi er forbundet med at ligge på lur og forfølge et offer (som regel en kendt), og det har intet at gøre med den hændelse, som nu danner baggrund for, at Ekstra Bladets to medarbejdere i 6 måneder forhindres i at passe deres arbejde. De ventede nemlig pænt ude på gangen foran Barfoeds kontor. Denne gang kan betrædes af alle, der arbejder på Christiansborg og må derfor betragtes som et offentligt sted. Her foregår dagligt hundredvis af samtaler og interviews, når politikere og journalister mødes.

Vi er ikke ude på at genere politikerne, når de arbejder, og vi respekterer fuldt ud, at de skal have fred på kontorerne. Så Ekstra Bladets journalister bankede ikke på, men ventede til Barfoed selv kom ud. Der var heller ikke tale om, at spørgsmålene var krænkende eller urimelige. Man kan selv kontrollere fakta ved i det vedhæftede link at høre de fire spørgsmål, journalisten nåede at stille i løbet af de 36 sekunder, seancen varede.

Da vi spurgte, var det uafklaret, om Barfoed havde udnyttet sit netværk af magtfulde konservative partifæller på Frederiksberg til at skaffe sig en lejlighed uden om alle ventelister og køer. Nu er det en fastslået kendsgerning, at politikerne Barfoed, formand for lov-og-orden-partiet i Danmark, fik sin nye lejlighed gennem vennetjenester. Harmonerer det med det konservative livssyn? Muligvis, men så kunne han jo bare sige det. Det var i hvert fald relevant at spørge.

Det er også et faktum, at Barfoed-sagen endte med, at de konservative venner selv brød sammen og indrømmede urent trav. Det gjorde de kun, fordi vi på Ekstra Bladet blev ved med at bore i sagen og spørge. Jeg er udmærket klar over, at vi journalister er "gæster" i Folketinget. Men vi er jo ikke gæster i politikernes hus for alene at sniksnakke over en kop kaffe med værterne. Vi er på besøg for på befolkningens vegne at kontrollere, at landet ledes på den rigtige måde og til gavn for borgerne. Hvad er det, journalisterne og redaktørerne er så bange for at miste, hvis vi ikke mere kan få lov til at have kontorer på Christiansborg?

Det er nu en fastslået kendsgerning, at prisen for at have kontorer på Christiansborg er, at det er politikerne, der selv bestemmer, hvornår vi kan få lov til at kontrollere dem. Stiller vi spørgsmål, de ikke ønsker at besvare, kan det udløse karantæne. Hvorfor acceptere sådanne arbejdsvilkår for en tår kaffe og et behageligt kontor? Det er mig uforståeligt, at den samlede presse ikke sætter hælene i og kræver at få lov til at stille alle spørgsmål, som er relevante. Og får vi ikke lov, så burde alle i samlet flok finde flyttekasserne frem. Det tjener i hvert fald ikke demokratiet, at vi bøjer af.

Tekst 5 -

Leder: Christiansborgmiljøet

Af Agnete Finneemann Scheel

En slagter står i sin slagterbutik på Østerbro. Han står mellem økologisk bov og ben opdrættet fra små danske og lokale økologiske landbrug. Her bliver han interviewet om forholdet mellem økologiske slagtere. Han bliver spurgt til, hvad han mener om forholdene for jyske slagtere. Han svarer, at dem i Viborg ”dem er jeg da ligeglad med, hvad laver.” Samme interviewer taler med samme slagter til en konference for øko-slagtere tre uger senere. Her er svaret anderledes: ”Vi bør stå sammen”.

Man kan jo altid komme på andre tanker, men forskellen kan også ligge i de omgivelser, slagteren bliver interviewet i. I slagterbutikken er han på hjemmebane, hvor han arbejder for at skaffe mad på bordet til sin kone og sine børn. På konferencen er han i et fagfællesskab, hvor der er interesser og en fællesskabsramme at tage hensyn til.

Der er ingen tvivl om, at de omgivelser, man interviewer kilder i, betyder meget for, hvilke historier og nuancer, man får med sig hjem. TV-journalister gør meget ud af location, radio-journalister skal være på stedet for de helt rigtige sound-bites og skrivende journalister kan arbejde med trygge, provokerende eller neutrale rammer. It matters.

På samme måde er Christiansborgs tykke mure ikke kun praktiske rammer for en journalistisk arbejdsplads. En arbejdsplads, der forude at være en af Danmarks smukkeste, har ekstraordinært god adgang til kilderne. Og her er også et helt særligt ”Christiansborg-miljø,” som bliver skabt af politikere, journalister, og partiernes medarbejdere. Om det er et sundt eller usundt miljø, åbent eller lukket kredsløb har mange skrevet meget interessant om.

Men netop miljøet er vigtigt som journalist at reflektere over oven på Præsidiets karantæne til to Ekstra Blads-journalister. Den seks måneders karantæne kommer som følge af en situation med De Konservatives formand, Lars Barfoed. Mange har forholdt sig til, hvorvidt Præsidiets afgørelse var ”fair.” Nogle mener politikerne ikke kan se, at journalisterne bare gør deres pligt, mens andre mener, journalisterne bør forstå, at de er gæster på en arbejdsplads. Christiansborgs Presseloge accepterede den.

Men få har brugt anledningen til at spørge, hvad journalisternes faste plads på Christiansborg betyder for journalistikken og i sidste ende for demokratiets vagthund. Hvordan påvirker miljøet på Christiansborg journalisterne og politikerne? Ville spørgsmål og svar lyde anderledes eller måske bare med andre nuancer, hvis politikerne ikke stod på de røde gange, men i sin valgkreds. Og ville journalistens spørgsmål have en anden klang eller vedholdenhed, hvis journalist og politiker ikke ind i mellem nød en kold fyraftensfad sammen.

For gælder blot en snert af ordsproget, ”man må hyle som de ulve, man er i blandt,” er det måske en idé at genoptage en debat om, hvilken pris vi i medierne er villige til at betale for Christiansborgs belejlige kontorer. Og netop det spørger chefredaktør på Ekstra Bladet Poul Madsen om i denne måneds Ahaheder.

Denne måneds Frontlinje-artikel beskriver et nyt speciale fra Syddansk Universitet om en særlig og journalistisk museum-app. Forskningsartiklerne anmelder to nye bøger, Anker Brink Lunds "Mangfoldighed i dansk dagspresse" og "2013 Social Media Guidebook". Denne måneds Værktøj viser, hvor let det kan være, at bygge en simpel hjemmeside.

God læselyst

Tekst 6 -

Kommentar til marts-lederen i AHAheder.dk: "Christiansborgmiljøet"

Af Jens Ringberg

Det er bestemt relevant at spørge, hvad det betyder for journalistikken at medierne er til stede på Christiansborg. Mit svar er: Det gør en masse godt i forhold til både den almindelige nyhedsdækning af de politiske processer og til analysen af dansk indenrigspolitik. Først en indrømmelse og et suk:

Indrømmelse: Der er naturligvis også problemer. Vi skal være på vagt over for indespisthed og osteklokketendenser. Der vil være konflikter undervejs. Heller ikke jeg synes reaktionen over for EBs 2 medarbejdere i Barfoed-sagen var i orden.

Suk: Gid debatten om christiansborgjournalistikken byggede på lidt mere realisme i forhold til dagligdagen – og lidt større respekt for etik og professionalismisme hos de kolleger, der beskæftiger sig med politisk journalistik. Det er som om udgangspunktet tit er en blanding af fordomme og fiktion (Borgen og Kongekabale).

Tag nu lederen her ovenfor. Jeg kan oplyse at der drikkes meget, meget, få fyraftensøl mellem politikere og journalister på Christiansborg. Ikke noget, der kan påvirke nogensomhelst spørgsmåls klang eller vedholdenhed. Til gengæld diskuteres der rigtigt meget journalistik på redaktionerne på Borgen, der oven i købet er i hård konkurrence mellem hinanden. Anerkend dog det! Udfordringen i den politiske journalistik er nærheden til kilderne og begivenhederne, også rent fysisk. Men dén er også den største fordel.

Det er indlysende et plus i forhold til den almindelige nyhedsdækning at medierne kan følge processerne tæt. At medierne kan udspørge og konfrontere aktører og hovedpersoner – også uden at tid, sted og indhold er dikteret af spindoktorer, kommunikationsstrategier og lanceringsplaner. Og at analysen af den politiske udvikling bygger på samtaler med de vigtigste spillere, mens tingene sker. Mens dette skrives, kører der omfattende forhandlinger om tre store reformudspil fra regeringen – samtidig med at det ene regeringsparti, SF, har store problemer.

Medierne skal i sagens natur følge begge dele tæt. Fortælle om vigtige udviklinger, så snart det er muligt. Og forklare og analysere sagerne så godt som muligt. Det er for mig fuldstændigt indlysende at dén dækning kun vil blive ringere og mere på politikere og magthaveres præmisser, hvis journalisterne blev fjernet fra skuepladsen. Hvis de kun kunne følge med gennem et filter af spin, pressemeddelelser og fysiske afspærringer. Hvad ellers?

Til slut: Jeg ved af erfaring af kritikken af politisk journalistik er en folkesport i Danmark. Derfor vil jeg bare lige understrege at christiansborgreportagen selvfølgelig aldrig skal stå alene og at politisk proces ikke kan erstatte beskrivelsen af politisk substans. Så dét behøver I ikke at skrive til mig.

Der er masser af problemer lige nu. Høje krav til produktivitet og oprustning i magthavernes spinsystemer for eksempel. Meget vigtigere end det store fokus på folk, der bare passer deres arbejde på Christiansborg.

Tekst 7 -

Danser danske politikere og journalister for tæt?

Der kan både peges på fordele og ulemper ved den danske løsning for samarbejdet mellem politikere og politiske journalister. Der er derfor grund til at mane til besindighed, når det kommer til diskussionen om, hvorvidt samarbejdet er lige lovlig tæt, og om det bibringer os den journalistik, der er behov for.

Af Erik Albæk, Arjen van Dalen og Morten Skovsgaard

Da Folketingets præsidium i sidste uge enstemmigt valgte at give en journalist og en pressefotograf fra Ekstra Bladet et halvt års karantæne fra Christiansborg, kritiseredes det hårdt, men ikke overraskende, af Ekstra Bladets chefredaktør, Poul Madsen. Han ser bortvisningen som et angreb på pressefriheden. I hans optik frarøves journalisterne muligheden for at stille kritiske spørgsmål og passe deres arbejde. Og han er i det hele taget rystet over, at en del af hans kollegaer i pressen »bukker og skraber og accepterer, at politikerne på denne måde forsøger at lukke munden på den fjerde statsmagt«. På den anden side var der flere folketingspolitikere, der benyttede situationen til at luften et forslag om, at Folketinget burde flytte journalisterne helt ud af Christiansborg.

Inden følelser og temperament løber af med chefredaktører og folketingspolitikere, kan der være god grund til at foretage en mere grundig vurdering af den ordning, vi har i Danmark. Hvordan ser den ud sammenlignet med tilsvarende ordninger i udlandet? Og hvad er fordele og ulemper ved den danske ordning?

I Danmark har enhver journalist eller fotograf med et gyldigt dansk eller internationalt udstedt pressekort adgang til Folketinget. Vedkommende kan overvære møder i folketingssalen såvel som åbne samråd, konferencer eller andre arrangementer i Folketinget. Der er samtidig journalister, som gennem akkreditering har privilegeret adgang til Folketinget. Akkrediteringen giver journalisterne adgang til kontorfaciliteter på Christiansborg og til at arbejde side om side med de parlamentarikere, hvis virke de dækker.

Denne danske ordning med direkte adgang til Christiansborg for alle journalister og privilegeret adgang for cirka 180 akkrediterede politiske journalister er ganske unik i et internationalt perspektiv. Kun i få andre lande gives journalister en så direkte adgang til parlamentsmedlemmerne som i Danmark.

Der er da heller intet i Grundlovens bestemmelse om presse-frihed, der forhindrer Folketinget i at indføre andre bestemmelser for journalisterne på Christiansborg, herunder at fastsætte begrænsninger for deres adgang til Folketinget og bestemme, at de ikke fysisk skal have deres kontorer der. At mene, at noget sådant er et angreb på pressefriheden, er at skyde langt over mål.

Men om det er fornuftigt at gøre det, er et helt andet spørgsmål. Og en af grundene til ikke at gøre det kunne være, at man får en bedre journalistisk dækning af politik ved, at journalister og politikere færdes tæt på hinanden.

Vi har på Center for Journalistik på SDU gennemført en sammenligning af parlamentsakkrediterede journalister i lande med meget forskellige ordninger for politiske journalister, nemlig Tyskland,

Spanien, Storbritannien og Danmark. I Tyskland har de akkrediterede journalister ikke kontor i parlamentsbygningen. Nogle spanske journalister har deres kontor i parlamentet, men kan ikke bevæge sig frit rundt, som danske journalister kan. I Storbritannien har en mindre del af de akkrediterede journalister kontorer i parlamentsbygningen, men de politiske journalister kan ikke frit bevæge sig rundt; de kan eksempelvis ikke frit gå til et parlamentsmedlems kontor og banke på. I stedet eksisterer der en korridor – en lobby – hvor journalister og parlamentsmedlemmer kan mødes, enten aftalt eller tilfældigt.

De forskellige arbejdsbetingelser for de politiske journalister har konsekvenser for deres journalistiske virke. Ikke overraskende har danske politiske journalister og folketingspolitikere meget tættere kontakt med hinanden, end tilfældet er i andre lande. 86 procent af de danske Christiansborg-journalister har daglig kontakt til folketingsmedlemmer, mens det kun er 62 procent i Spanien, 51 procent i Storbritannien og 24 procent i Tyskland. Når der er kontakt mellem folketingsmedlemmer og journalister i Danmark, er det fortrinsvis sidstnævnte, der tager initiativ til denne, nemlig i 80 procent af tilfældene, hvilket er væsentligt oftere end i andre lande.

Den fælles arbejdsplads gør det således meget lettere at kontakte politikere og få ansigt til ansigt-interviews med dem. Hele 56 procent af de danske politiske journalister har ansigt til ansigt-interviews med folketingsmedlemmer daglig eller flere gange om ugen, mens kun 43 procent af de tyske, 20 procent af de britiske og ni procent af de spanske journalister interviewer parlamentsmedlemmer dagligt eller flere gange om ugen.

At kontakten mellem danske politiske journalister og folketingsmedlemmer er tæt, ses også af, at danske politiske journalister i betydelig større omfang end deres udenlandske kolleger angiver, at de får feedback på deres nyhedshistorier fra folketingspolitikere.

Alt i alt tegner der sig et billede af, at danske journalister har et betydeligt bedre og mere vidtforgrenet netværk blandt folketingspolitikere end deres udenlandske kolleger. Det kunne umiddelbart tyde på, at de har bedre muligheder for at komme bagom de officielle historier, som præsenteres af politikerne i pressemeddelelser og på styrede pressekonferencer, og at de danske journalister derfor har gode vilkår for at udfylde deres rolle som fjerde statsmagt.

Men situationen kan også tolkes stik modsat. Når journalisters og politikeres arbejdspladser smelter sammen, kan der opstå det, der af den tidligere Christiansborg-journalist og rådgiver for Det Konservative Folkeparti, Niels Krause-Kjær, er blevet kaldt »den politiske landsby«. Et intimt fællesskab, hvor alle kender alle, og hvor man skal have tingene til at fungere socialt.

Det kan have flere konsekvenser. For det første skal der to til at danse tango: Det er ikke kun journalister, der har en interesse i at få fat i den gode historie. Der er også politikerne, der har en interesse i, at den skal bringes. Og det er ingenlunde sikkert, at det er den fjerde statsmagt, der fører, når tangoen dances. Eksempelvis svarer næsten 50 procent af de danske politiske journalister, at deres nyhedshistorier ofte eller meget ofte bygger på hints eller anbefalinger fra politikere, mens det samme kun angives af 26 procent af de britiske, tre procent af de spanske og to procent af de tyske journalister.

For det andet kan landsbyen let blive en cirkel, der lukker sig om sig selv: At politikere og journalister bliver optaget af politiske spil, som ikke optager offentligheden synderligt.

Og sluttelig kan det tætte samspil måske bevirke, at journalisterne mister deres kritiske distance til politikerne. Det er således slående, at det i England ikke var de journalister, der havde deres daglige gang i Westminster, som i 2009 afslørede parlamentsmedlemmernes omfattende svindel med deres vederlag.

Man kan altså pege på både fordele og ulemper ved den danske løsning for samarbejdet mellem politikere og politiske journalister. Derfor vil vi mane til besindighed, så vi kan få en grundig og velovervejet diskussion om, hvorvidt den nuværende tango mellem danske politiske journalister og folketingsmedlemmer er for tæt, eller om den giver os den journalistik, som den danske offentlighed har brug for.